

Huidig recht	Stelselherziening	effecten voor lagere overheden: provincie/gemeente/RUD
BAL Thema: energie		
Voor type A en B bedrijven. Nu in Art. 2.15 van Activiteitenbesluit milieubeheer. Bedrijven die boven een jaarlijkse hoeveelheid gas of elektra gebruiken moeten alle maatregelen treffen die zich binnen 5 jaar terugverdienen. Ter ondersteuning van de uitvoering zijn in Bijlage 10 van de regeling branchegewijs Erkende maatregelen opgenomen.	Activiteiten worden centraal en decentraal geregeld. Onduidelijk is wat daarvan de consequenties zijn voor de energieverplichtingen. Volgens de toelichting van het BBL en BAL komen de verplichtingen voor energiebesparing per 31 december 2020 te vervallen omdat daarvoor tegen die tijd een nieuw samenhangend stelsel wordt opgetuigd en geïmplementeerd, dat activiteitgericht is.	Voor energiebesparing moet een nieuw samenhangend stelsel worden bedacht dat voor 2021 moet worden geïmplementeerd. Dat betekent - onrust, onwil van een deel van de bedrijven en mogelijk ook van overheden (politieke wil, kostenbeperking, nog mindere effectiviteit van inzet) om de komende jaren op dit onderwerp te handhaven, - opnieuw geïnvesteerd moet gaan worden in dit nieuwe stelsel en er input van lagere overheden zal worden gevraagd, en tijd verloren gaat met inwerken op dit nieuwe stelsel enz. . Oude schoen niet weggooiën voor je nieuwe hebt is niet voor niets een adagium geworden. Het is bovendien voor de uitvoering tussen nu en 2020 noodzakelijk om de tijdelijkheid van alle energiebesparingsregels af te halen. o.a. kantoren en supermarkten hoeven niet meer op gebruiksmaatregelen te worden gecontroleerd, alleen op fysieke /materiele maatregelen. branches die uit BAL naar BBL gaan zijn oa kantoren en supermarkten. <i>Vervalt gehele handhavingsinspanning van OD's ten gunste van bouwkolom of blijft dat bij OD's?</i> Gebruiksmaatregelen (licht en klimaatbeheersing 's nachts anders/uit, 's nachts koeling afdekken etc) vervallen.
Bij grootverbruik mag zo nodig een energie-onderzoek worden verlangd.	Het bevoegd gezag kan alleen nog een energie-onderzoek verlangen bij vergunningplichtige activiteiten.	Als de erkende maatregelen verplicht zouden zijn dan zou deze verandering niet zo zorgelijk zijn. Dit maakt het handhaven bij bedrijven die van de erkende maatregelen systematiek willen afwijken lastiger. De bewijslast ligt meer bij het bevoegd gezag. Dit is onwenselijk en niet bevorderlijk voor het handhaven op energiebesparende maatregelen. Bij type A- en B- bedrijven werd de onderzoeksmogelijkheid als 'stok achter de deur gebruikt' en werd in geval van geschil een deelonderzoek verlangd om specifieke maatregelen op rendabiliteit te laten onderzoeken. Nu vervalt hiermee de rechtsgrond.
overheidsgebouwen als inrichting gelijk behandeld als niet overheidsgebouwen. Wetende dat naast het Activiteitenbesluit ook gebouwlabels tienjaarlijks verplicht zijn.	overheidsgebouwen zijn vrijgesteld van erkende maatregelen. Hiervoor geldt alleen het regime dat 1 x per 10 jaar de gebouwen van een Label en besparingsadvies moet worden uitgevoerd.	overheden en daarmee ook de provincie moeten gebouwen in hun bezit binnen 10 jaar aanpakken cf bespaaradvies energielabel. overheden moeten gebouwen in hun bezit binnen 10 jaar aanpakken cf bespaaradvies energielabel. ILenT zal hierop moeten gaan toezien. Het gelijkheidsbeginsel tussen overheid en bedrijfsleven komt hiermee in het gedrang. Hetgeen onwenselijk en strijdig is met het doel van de wet. toezicht op overheidsgebouwen vanuit IL&T zal vermoedelijk anders en veel minder regulier worden dan toezicht op niet-overheden vanuit omgevingsdiensten. Geen wenselijke situatie.
ingevolge de Tijdelijke regeling implementatie artikelen 8 en 14 Richtlijn(EED) geldt: Art 8:energie-efficiëntie voor alle ondernemingen met meer dan 250 werknemers of meer dan €50 miljoen omzet of een balanstotaal van meer dan €45 miljoen een vierjaarlijkse auditplicht voor alle aangesloten inrichtingen binnen Nederland. Art. 14: bedrijf moet met het oprichten of vernieuwen van een installatie groter dan 20 MWth een kosten baten analyse overleggen voor de exploitatie van restwarmte en de mogelijkheid van geïntegreerde opwekking van warmte en kracht.	De Tijdelijke regeling implementatie artikelen 8 en 14 Richtlijn(EED) is <u>niet</u> verwerkt en staat niet op de invoeringsbesluit-bijvoegen-lijst.	Het niet opnemen van de tijdelijke regeling zal onrust geven bij bedrijven en overheden in het uitvoeren van de huidige tijdelijke regeling. Zowel overheid als bedrijfsleven zijn daardoor niet geholpen. In 2019-2020 zal juist uitvoering moeten worden gegeven aan de 2 ^e ronde audits. Te vrezen valt dat dat ook volkomen stilvalt als deze tijdelijkheid blijft bestaan. EED krijgt dan, net als voor de tijdelijke regeling, weer rechtstreekse werking en zal weer richtlijnconform geïnterpreteerd moeten worden. Dit behoeft reparatie. Tenminste opname op de invoeringsbesluit-bijvoegen-lijst is nodig.
	lozen van >50 MW warmte in koelwater is vergunningplichtig gemaakt	De grens voor toepasbaarheid van restwarmte ligt veel lager dan 50 MW. Vestigingsbesluiten zou je om die reden al bij kleinere omvang willen kunnen sturen naar warmtevraag-gebied of naar een infrastructurele voorziening daarvoor. Het is (mij - zo snel) niet duidelijk hoe prov of gemeente dat moet gaan regelen voor zowel kleinere warmte-naar water-lozingen, als voor warmte-emissies naar lucht.
	bij 'verwerken van bedrijfsafvalstoffen' (art 3.146) is biomassastook uitgezonderd van vergunningplicht indien <15 MWth en warmte nuttig toegepast.	merkwaardige verbijzondering van biomassastook. Onduidelijk waarom de noodzaak er is biomassastook zo gemakkelijk te maken, terwijl het een luchtvervuilende en vermijdbare, subsidie gedreven bezigheid is die maar in een beperkt aantal gevallen echt helpt richting duurzaamheid van de maatschappij of de economie. Dit heeft apert nadelige gevolgen: biomassastook kan niet worden tegengehouden indien er voldoende andere warmtebronnen zijn die nuttig kunnen worden toegepast. Het is dan onmogelijk oprichting te verplaatsen of tegen te houden, met nadelig lokaal effect luchtemissies en verspilling van de biomassa en mogelijk ook van de al aanwezige restwarmte tot gevolg.
	Stoom-en warmwaterleidingen vallen niet onder BAL art 3.71 en zijn derhalve niet gekenmerkt als milieubelastende activiteit.	Bescherming van de belangen van buisleidingen voor stoom en warm water is niet vanzelfsprekend omdat BAL 3.71 de basis vormt voor het rekening houden met (toekomstige) buisleidingen in het BKL/omgevingsplan . Daardoor krijgen buisleidingen voor stoom en warm water - die juist milieu-ontlastend zijn - en die juist in infrastructureel drukke gebieden helpen de energietransitie haalbaar te maken, een zwakkere bescherming dan milieubelastende leidingen. Dat kan zowel tot oplopende kosten, als tot frustratie van de aanleg van zulke leidingen leiden. Reparatie is gewenst, zodat ook/juist milieu-neutrale- en milieu-ontlastende buisleidingen bescherming genieten.
BBL Thema: energie		
??bouwbesluit: bevat (Afdeling 5.1) minimale R en maximale U- waarden voor nieuwbouw en eisen aan EPC (die ook een klein beetje verbouw bestaand regelen)	BBL: afdeling 3.4 (duurzaamheid en bruikbaarheid: energiezuinigheid) A: overheid treft maatregelen uit energielabel voor haar bezit binnen 10 jaar (labelduur)	Het is moeilijk uit te leggen dat overheden minder hard hoeven lopen als het gaat om energiebesparing bij hun bezit, dan bedrijven. Deze termijn bemoeilijkt het werk van omgevingsdiensten op het gebied van energiebesparing. Dat is ongewenst in het licht van de roep die uit alle hoeken van de samenleving kan worden gehoord, dat de omgevingsdiensten werk moeten maken van energiebesparingstoezicht bij bedrijven.

	BBL: afdeling 3.4 (duurzaamheid en bruikbaarheid: energiezuinigheid) maatwerk alleen voor het regelen van fasering van maatregelen mogelijk	Er zijn gevallen waarin niet alleen de fasering van maatregelen ter discussie moet staan, maar ook welke maatregel wordt getroffen. Bijvoorbeeld omdat een maatregel andere nadelige milieueffecten heeft, omdat de kosten en baten over de levensduur niet goed in ogenschouw zijn genomen, waardoor het korte termijn belang te veel prevaleert, of omdat een bedrijf geen zin heeft om ergens moete in te steken. Tegen welk maatwerkvoorschrift dan ook staat altijd beroep open. Het middel maatwerkvoorschrift wordt niet uit verveling maar eens wat rondgestrooid door de overheid. Dat gebeurt alleen als er naar mening van die overheid echt een belang op het spel staat en overtuiging, verleiding en lichte druk als middelen zijn uitgeput. Dat pleit voor het opheffen van de restrictie dat het alleen over invoeringstermijnen kan gaan. Uitvoerende overheden die hun rol oppakken om energiebesparing bij bedrijven wordt die energiebesparing bij bedrijven
	bepalingen uit BAL tav erkende maatregelen/lijsten die onderdeel zijn van het energieakkoord, worden tot/met 2020 ook aan het BBL verbonden. Oprichting etc van gebouw dat BBL – geen BAL is, valt dus t/m 2020 el onder energieakkoord-maatregelen. Vanaf 2021 is nog niet vormgegeven.	Het is wenselijk dat RUD's bevoegd zijn om op te treden op met name afdeling 3.4 BBL. Het lijkt erop dat een deel van de huidige bedrijvigheid qua regels alleen onder het BBL komt te vallen. Er is onder deze uitvoeringsbesluiten grote kans dat een ongelijke behandeling tussen bedrijven onderling ontstaat als gevolg van verschil in grootte, verschil in bestaande rechten, of een identieke activiteit onderdeel is van een bedrijf dat een andere hoofdactiviteit heeft enz. .
	toelichting paragraaf 3.5.2: <i>.Ook gasvoorzieningen zijn niet voorgeschreven, maar moeten als ze aanwezig zijn voldoen aan de eisen in deze paragraaf. De verplichting om aan te sluiten op een distributienet voor elektriciteit, gas of warmte, uit het Bouwbesluit 2012 (artikel 6.10) is vervallen in het Besluit bouwwerken leefomgeving. In het Besluit bouwwerken leefomgeving wordt niets meer geregeld over het aansluiten op distributienetten. Gemeenten kunnen hiervoor in hun omgevingsplannen lokale regels opstellen.</i>	Vanaf de invoering van de omgevingswet is er dus geen aansluitplicht gas meer? Dat is heel goed nieuws voor gemeenten die willen verduurzamen. Gemeenten zullen zich wel moeten gaan voorbereiden op het opstellen van die lokale regels t.a.v. distributienetten. Wat gebeurt er als gemeenten niets doen, het niet snappen, niet willen, geen geld of tijd hebben? Zou het niet beter zijn om te zorgen dat gemeenten hiervoor lokaal regels moeten stellen?
	afdeling 5 regelt eisen bij verbouwingen. Hiervoor worden minimale eisen vastgelegd, die moeten worden gehaald als rechtens verkregen prestaties ipv de nieuwbouweis. Zowel voor bouwdelen als voor installaties. Voor aanbouwen en dakkapellen moet wel de nieuwbouweis worden gerealiseerd.	Het wordt tijd dat verkregen rechten niet eindeloos door mogen blijven gelden, maar dat de bodem in de markt langzaam maar zeker hoger wordt gelegd. Juist bij renovaties kun je labelstappen verplichten voor het onderhanden deel, zodanig dat er in elk geval niet méér ondermaats en nog na te isoleren/verbeteren gebouw bijkomt.
	afdeling 6.3 (duurzaamheid: energielabel) regelt: beschikbaarheid van een energielabel voor een koper, huurder, eigenaar en voor huisvesting van overheden > 250 m2. NB: De waarden voor EPC staan in BBL, afdeling 4.4. tabel 4.154	voor gemeenten is qua energie met name afdeling 6.3 relevant. Daar wordt de beschikbaarheid van EPC op overdrachtsmomenten geregeld. Er is nog geen verbetering van uitvoerings- en sanctiebeleid zichtbaar. Die is wel nodig als we de energietransitie ook op dit punt serieus nemen en erkennen dat niet iedereen zonder dwang bereid is om de regels na te leven en zijn of haar bijdrage te leveren aan het bereiken van de klimaatdoelen.
BKL Thema: energie		
	BLK omgevingsplannen, onderdeel elektriciteitsvoorziening:	onduidelijk is of hier rekening is gehouden met dat diepe geothermie ook een locatie voor grootschalige elektriciteitsopwekking kan worden en zo ja, of deze wel of niet onder de bescherming van art t 5.96, 5.97 valt.
		hoewel als aanleiding voor de stelselherziening als eerste argument wordt aangevoerd: 'Zo richtten de oude regels zich onvoldoende op duurzame ontwikkeling' is verbetering van die mogelijkheden met een lampje te zoeken. Althans als het gaat om het belang van warmte-infrastructuur, energiebesparing en verduurzaming bij grote bedrijven, toenemende elektrificatie van transport en industrie of het behalen van de klimaatdoelstellingen. De energietransitie wordt niet vergemakkelijkt door deze voorgenomen besluiten, maar bemoeilijkt. Aan de ruimtelijke kant wordt het niet slechter, maar komen er ook niet echt mogelijkheden bij. Wat kan, kon grotendeels ook al onder de WRO, al gebeurde dat niet. Maar door de vrijheid van planvorming, minder MER-verplichtingen etc, stuurt de wet zeker net aan op de transitie. Aan de Wm/Wabo kant is de wet een duidelijke stap terug. Diverse plichten die nu nog kunnen worden ingezet, verzwakken of vervallen. Laat staan dat er een versnelling komt.
	Voor vergunningplichtige activiteiten verandert er niets. De uitzondering voor glastuinbouw-CO2-handelaren en ETS-bedrijven (15.51 resp. 16.5 - curieuze verwijzing overigens!) om	De huidige uitvoeringsproblemen worden ongewijzigd gecontinueerd. Omg Wet laat noodzakelijke verbeteringen in uitvoeringsregels voor energiebesparing liggen, terwijl daar allerwegen op wordt gehamerd. Energiebesparing bij de reuzen in energiegebruik blijft achterhoedegevecht. EU-BBT-Maatregelen gericht op energiebesparing blijven rechtstreeks afdwingbaar zonder in de vergunning te komen. Wat ze moeilijk afdwingbaar maakt door

	<p>verplicht maatregelen te treffen die <5 jaar TVT hebben, blijft materieel ongewijzigd. Bepalingen (art 8.58 en 8.59 BKL) worden ... <i>dat geen voorschriften worden verbonden: a) die een emissiegrenswaarde voor de directe emissie van (broeikasgassen/CO2) inhouden, tenzij (...significante verontreiniging in directe omgeving) .</i> <i>b) ter bevordering van een zuinig gebruik van energie bij de activiteit.</i></p>	<p>complexiteit - afbreukrisico bij de rechter. Het risico op niet-uitvoeren hiervan door bedrijven en niet-optreden door overheden blijft groot, mede omdat dit voor beiden buiten de routine ligt. Bijna alle besparingspotentieel bij ETS blijft dus onbenut., zelfs de Europabreed verplichte maatregelen. Ook voor maatregelen gericht op besparing buiten de inrichting (warmteuitkoppeling) blijft de situatie gelijk. Verbetering komt niet van de wetgever, hooguit kunnen uitvoerende overheden een verandering afdwingen. Net als bij verschil in omvang energiegebruik, blijft ook vanwege ETS binnen branches onderscheid bestaan tussen bedrijven van verschillende grootte. Alleen hier ongewenst: de groten moeten niet meer, maar minder dan de kleinen. Dat is in de praktijk dus juist een zeer effectief en onlogisch werkend verschil.</p>
Vervoersmanagement		
Zorgplichtartikel 2.1 het voorkomen van en beperken van vervoer van en naar de inrichting	Vervoersmanagement is uit het BAL en BBL verdwenen. In het BKL komt vervoer op artikel 8.2 na niet terug.	Zowel voor het bereiken van het energiedoelstellingen, als voor het bereiken van minder congestie en minder vervuiling door verkeer is het handhaven van de verplichting voor vervoerrelevante bedrijven ongewenst. Je kunt niet hetzelfde bereiken als je minder in handen hebt. Kennelijk prevaleert er iets boven de zo centraal gezette bescherming van de gezondheid en beperking van het directe en indirecte ruimtebeslag door verkeer en vervoer.
Tijdelijke regeling implementatie Artikel 8 en 14 (EED) geeft aan dat bedrijven ook hun vervoerskilometers moeten inventariseren en beperken	De tijdelijke regeling wordt niet meer genoemd.	De provincie zou het onderdeel vervoersmanagement op moeten gaan nemen in hun gebiedsvisie De gemeenten zouden het onderdeel vervoersmanagement op moeten nemen in hun gebiedsplannen Ondanks dat er recent een nieuwe handreiking is opgeleverd kan vervoersmanagement nergens aan opgehangen worden. Dat is een kwalijke zaak omdat met vervoersmanagement energiewinst te behalen valt. De EED krijgt weer rechtstreekse werking als de tijdelijke regeling vervalt, waardoor bedrijven weer veel vaker verrast zullen zijn dat ze dit ook moeten doen. Er zal veel meer handhavingsinspanning nodig zijn voor een gelijk resultaat.
OB en algemeen (Thema: energie, maar ook breder)		
afstemming tussen overheden kent regels	<p>overheden hoeven niets meer onderling af te stemmen, beginsel is dat bevoegd gezag wordt vertrouwd door de andere overheden. <i>Citaat OB p 19</i> <i>De regeling voor het bevoegd gezag en de betrokkenheid van andere bestuursorganen gaat uit van vertrouwen tussen bestuursorganen: het aangewezen bevoegd gezag houdt rekening met alle belangen, ook die van andere bestuursorganen. Dit is al vastgelegd in artikel 2.2 van de wet en heeft daarom geen nadere uitwerking in dit besluit nodig.</i></p> <p><i>P... : De procedure bepalingen gaan uit van het vertrouwen tussen overheden. Regels voor de afstemming tussen overheden zijn dan ook grotendeels achterwege gebleven. Bepalingen over mededelingen, toezendverplichtingen en overlegverplichtingen zijn geschrapt.</i></p>	<p>Goed besturen is helaas geen alomtegenwoordige kwaliteit die als manna op ons neerdaalt. Belangen en deelbelangen spelen tussen overheden onderling net zo hard als daarbuiten.</p> <p>Overheden hoeven zich niet meer te verdiepen in belang van andere overheden, hoeven niet meer in kennis te stellen, etc. De noodzakelijke, ingebouwde afweging van besluiten door afstemming en in kennisstellingsprocedures etc kachelt niet achteruit, die wordt gewoon in een klap weggevaagd. Eén corrupte, of gewoon slechte bestuurder in een overheidsorgaan kan met één besluit meer schade aanrichten dan tien goede bestuurders in hun hele bestuursperiode kunnen repareren. Dit zou je ook aan opzettelijkheid grenzende naïviteit kunnen noemen, gericht op het mogelijk maken van roof van maatschappelijk kapitaal en maatschappelijke kwaliteiten. We kunnen alleen maar hopen dat het op een paar plekken keihard misgaat, maar dan ook zo hard dat reparatie niet kan uitblijven. Jammer van de bestuurders die daarvoor aan de schandpaal komen, want dat zijn zelden degenen die er baat bij hadden....</p>
burger heeft omlinjnde inspraakmogelijkheden	<p>participatie is dominant, maar de vorm en uitwerking zijn nogal vaag. Uit de NvT lees ik dat vorm niet of heel beperkt wordt vastgelegd en dus naar hartenlust kan worden geïnterpreteerd door bevoegd gezag</p> <p><i>citaat OB p 19:</i> <i>... De projectprocedure gaat op vergelijkbare wijze uit van vertrouwen tussen overheden, maar ook van vertrouwen van burgers in de overheid. Dat laatste komt tot uitdrukking in de participatie die het bevoegd gezag van de projectprocedure zal uitvoeren. Er gelden aanvullende eisen die leiden tot een bewust afgewogen aanpak van participatie. Wel wordt het aan het betreffende bestuursorgaan gelaten hoe participatie wordt aangepakt, passend bij de aard en omvang van het project en de bestuurscultuur.</i></p>	<p>Participatie hoeft tot niks te leiden. Na een participatieproces is er geen gang naar de rechter, maar controle door de raad (gemeente/provincie/Tweede Kamer). Daarnaast blijft er toegang tot de rechter bij concrete besluiten, alleen voor belanghebbenden. <i>(EN DIE ZOU NIET WIJZIGEN... -haven't checked...)</i> We willen kennelijk meer op China gaan lijken, of we willen graag een losse bestuurscultuur: 'ik van deze overheid denk dat het een goed plan is, andere meningen hoef ik alleen serieus te nemen als ik dat leuk vind. Als het plan eenmaal is aangenomen, kan dat mijn vriendje de projectontwikkelaar/industriële/windparkbouwer die de hinder aan anderen laat/... toch mooi helpen. Pas bij een concreet rechtsgevolg komt de rechter eraan te pas, en die heeft zich te houden aan dit met participatie tot stand gebrachte plan. Als die zeurpieten de rechter al durven te zoeken trouwens – meestal geven ze het op en winnen we toch. Want wat mocht er nou niet? Slecht besturen is niet eens strafbaar. Wie durft te zeggen dat ik dat besluit omdat mijn vriendje daar baat bij heeft? Het is gewoon heel goed voor de stad'. Blijkt het toch niet zo goed voor de stad, dan mag de overheid de brokken ruimen en de belastingbetaler daarvoor opdraaien. Of we laten het toch maar zo. Ambtenaren kunnen met een beroep op procedures zulke bestuurscultuur niet meer tegenhouden of van tegengeluid voorzien.</p> <p>Te vrezen is dat de windparkenbouwer en de biomassaketel-stoker de meneer Ellemeet van morgen zijn (ken uw klassiekers: Minoes). Als het tegenzit in het zadel geholpen door bewoners die willen verduurzamen en die niet zien dat hun enthousiasme wordt aangezien voor draagvlak voor overlast. Wetend dat de beste plek vaak voor een ontwikkeling vaak niet wordt ingegeven door de ruimtelijk beste plek, maar door eigendom en geld dat in de broekzak van een eigenaar of ontwikkelaar brandt.</p>
	Toezicht op	gemeente (makelaar, burger, ...?) moet zich bij niet-naleven van energielabel-regels wenden tot IL&T (?)

	<p>1°. de verordening bouwproducten, bedoeld in artikel 2.11 van het Besluit bouwwerken leefomgeving,</p> <p>2°. de regels over energielabels, bedoeld in paragraaf 6.3.1 van het Besluit bouwwerken leefomgeving, en</p> <p>3°. de regels over keuring van aircosystemen, bedoeld in paragraaf 6.4.2 van het Besluit bouwwerken leefomgeving, komt bij minister voor wonen en rijksdienst</p>	<p>Idem voor niet-naleving lekdichtheid, bijvulbepalingen etc, van airco-installaties bij bouwwerken.</p> <p>Te vrezen valt dat daar geen grote handavingsinspanning vandaan gaat komen. Of althans, dat de opspring beperkt blijft tot wat andere overheden doorgeven. Overheden die daar zelf geen taak op hebben en niet voor betaald krijgen. Terwijl duurzaamheid en energietransitie aanleidingen waren om het roer om te gooien, worde toezicht en handhaving hiervan nog verder uitgehold. Toezicht door het rijk is niet zo maar een verschuiving van bevoegdheid, maar het decimeren van de toezichtsinspanning. En die is nu al niet groot en effectief...</p>